

V Praze dne 14. 2. 2024

Rozhodnutí

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy posoudilo v souladu s § 148 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dne 14. 2. 2024 žádost právnické osoby s názvem **Střední odborná škola Svobodná akademie s.r.o. se sídlem tř. Svornosti 1177/57, Nová Ulice, 779 00 Olomouc**, doručenou dne 27. 11. 2023 ve věci zápisu **Střední školy**, jejíž činnost bude vykonávat právnická osoba s názvem

Střední odborná škola Svobodná akademie s.r.o.

do rejstříku škol a školských zařízení, a na základě § 143 odst. 2 a podle § 148 odst. 3 písm.a) zákona č. 561/2004 Sb. rozhodlo tuto žádost v celém rozsahu

zamítnout.

Odůvodnění

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) obdrželo dne 27. 11. 2023 prostřednictvím Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen „KÚ OK“) žádost právnické osoby Střední odborná škola Svobodná akademie s.r.o., se sídlem tř. Svornosti 1177/57, Nová Ulice, 779 00 Olomouc, IČO: 19767889 (dále také jako „navrhovatel“), ve věci návrhu na zápis do rejstříku škol a školských zařízení, spočívající v zápisu střední školy, jejíž činnost by měla vykonávat právnická osoba s názvem Střední odborná škola Svobodná akademie s.r.o., s nejvyšším povoleným počtem 60 žáků, oborem vzdělání 78-42-M/02 Ekonomické lyceum, denní forma vzdělávání s účinností od 1. 9. 2024. Právní základ posuzování žádosti o zápis školy je zakotven v § 148 školského zákona ve spojení s § 145 až 147 školského zákona. Tato ustanovení určují rozsah účastníků řízení, způsob podání a náležitosti takové žádosti. Rozhodování příslušného správního úřadu je v dotčených ustanoveních koncipováno tak, že příslušný orgán žádosti vyhově v souladu s § 148 odst. 5 školského zákona pouze za předpokladu, že v daném případě nebude naplněn některý z taxativně stanovených důvodů pro zamítnutí či částečné zamítnutí žádosti. K zamítnutí žádosti o zápis školy do rejstříku škol a školských zařízení tak dojde v případě, že žádost neobsahuje zákonné náležitosti a žadatel neodstraní nedostatky ani přes výzvu posuzujícího orgánu (§ 148 odst. 2 školského zákona). Pokud lze žádost posuzovat věcně, je dalším možným důvodem pro zamítnutí žádosti její nesoulad se stěžejními koncepčními dokumenty v oblasti školství, tj. dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky nebo příslušného kraje (§ 148 odst. 3 písm. a) školského zákona). Dalším důvodem pro zamítnutí žádosti je absence předpokladů pro řádnou činnost školy po stránce personální, materiální či finanční (§ 148 odst. 3 písm. b) školského zákona). Dále též skutečnost, že žádost obsahuje nepravdivé údaje nebo by činnost školy nebyla v souladu s právními předpisy (§ 148 odst. 3 písm. c) školského zákona). Posledním důvodem vedoucím k zamítnutí žádosti o zápis školy je pak dle § 148 odst. 4 školského zákona existence pravomocného odsouzení žadatele - právnické osoby pro trestný čin, pokud pro tento trestný čin neskýtá záruku řádného výkonu činnosti školy a současně se dle zákona na žadatele nehledí jako by nebyl odsouzen.

Z výše uvedeného jasně vyplývá, že řízení o zápisu do rejstříku škol a školských zařízení má charakter řízení povolenacího a nikoli evidenčního – při splnění pouze formálních podmínek daných školským zákonem tak žadatel nemá žádný právní nárok na povolení výkonu činnosti školy. Podle komentářové literatury takto koncipované řízení o žádosti „vychází z toho, že poskytování vzdělávání a školských služeb je v souladu s § 2 odst. 3 školského zákona veřejnou službou, a to službou ze své podstaty dlouhodobého charakteru, a že stát nese určitou odpovědnost nejenom za dostupnost, ale také za kvalitu této služby. V tomto případě tedy nelze v plném rozsahu uplatnit tržní principy a pouze princip následné kontroly spočívající v tom, že každý může určitou činnost vykonávat, dokud nebude zjištěno, že tato činnost nesplňuje požadavky stanovené právními předpisy [...]“. Příslušný orgán, jenž vede rejstřík škol a školských zařízení, je tak zejména povinen posoudit soulad žádosti s relevantními dlouhodobými záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy. Školský zákon přiznává těmto koncepčním dokumentům povahu zákonného rozhodovacího kritéria.

K povaze dlouhodobých záměrů se vyjádřil také např. Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 29. 4. 2016, čj. 10 A 15/2016–42, když uvedl: „Dlouhodobé záměry nemají charakter právního předpisu, jedná se pouze o koncepční a strategické dokumenty nelegislativního charakteru. V několika ustanoveních školského zákona se jim však přiznává charakter závazného kritéria při rozhodování orgánů veřejné správy v konkrétní oblasti. Tak tomu je právě v případě ust. § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona.“.

Soulad žádosti o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku s dlouhodobými záměry je třeba hodnotit vzhledem k dlouhodobým záměrům jako celku a s ohledem na základní zásady v nich vytyčené. Takový postup je v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a byl akceptován i Ústavním soudem (usnesení ze dne 4. 1. 2010, sp. zn. IV. ÚS 1508/09, a plenární náleze ze dne 9. 7. 2019, č.j. Pl. ÚS 34/17). Jak uvádí Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 3. 2009, čj. 7 As 52/2007, „dlouhodobý záměr je strategickým dokumentem vlády, z čehož resultují dva podstatné závěry. Především je nutno si uvědomit, že jde o podkladový materiál nejen odborný, ale že má též charakter politického dokumentu; na rozdíl od plánů operativních, taktických a podobně jde o dokument, který stanoví základní směry, kterými se má řešená problematika ubírat ve střednědobém až dlouhodobém časovém horizontu. Z těchto důvodů tedy nelze jistě očekávat, že bude řešit jednotlivosti; ty budou rozpracovány právě v již posledně zmiňovaných typech plánů a jejich konkretizace se pak bude odehrávat v rámci užitého diskrečního oprávnění ministerstva. Základní zásady v něm vytyčené však musí být při rozhodování vždy respektovány.“ Ministerstvo se tak zaměřilo na posouzení souladu žádosti navrhovatele s dlouhodobými záměry České republiky a příslušného kraje. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027 (dále jen „DZ ČR“) v oddíle I. Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení, v bodě 3.1, písm. a) stanoví:

a) *Nové střední školy (a nová místa poskytovaného vzdělávání středních škol) v rámci kraje budou zapisovány do rejstříku škol a školských zařízení v odůvodněných případech s ohledem na očekávaný průběh demografické křivky nastupujících kohort 15letých, dále na dostupnost stávajících kapacit středních škol a podle potřeb trhu práce v každém kraji.*

Žádost o zápis nové střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání musí být zároveň v souladu s body v části 3. 2.

3.2 Zápis nových oborů vzdělání, navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání

a) *Obory vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo obory čtyřletého gymnázia, resp. lycea mohou být do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány a jejich kapacity navyšovány v návaznosti na demografický vývoj, naplněnost a dostupnost stávajících oborových kapacit.*

Pro posouzení kritéria demografické křivky se bere v potaz projekce ČSÚ k 31. 12. 2022, která pro období 2023–2028 očekává v Olomouckém kraji postupný pokles 15letých.

Na území Olomouckého kraje naplněnost kapacit všech středních škol 66 %. Obor vzdělání 78-42-M/02 Ekonomické lyceum mají nyní v rejstříku škol a školských zařízení zapsány tři právnické osoby vykonávající činnost střední školy Olomouckém kraji (Obchodní akademie, Olomouc, tř. Spojenců 11, kapacita oboru vzdělání 300 žáků, počet evidovaných žáků 120, naplněnost oboru vzdělání 40 %, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Šumperk, Hlavní třída 31, kapacita oboru vzdělání 155 žáků, počet evidovaných žáků 113, naplněnost oboru vzdělání 73 %, Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Přerov, Bartošova 24, kapacita oboru vzdělání 240 žáků, počet evidovaných žáků 0, naplněnost oboru vzdělání 0 %. V požadovaném oboru je tak v Olomouckém kraji dostatek volných míst.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2020 (dále jen „DZ OK“) v kapitole 2.2. Hlavní cíle změn ve školském rejstříku v Olomouckém kraji v letech 2020–2024, v části 2.2.3. Střední vzdělávání uvádí:

Nové střední školy a nová místa poskytovaného vzdělávání v rámci kraje budou vzhledem k dostačující nabídce širokého spektra oborů vzdělání středního vzdělávání a neobsazeným kapacitám škol zapisovány do rejstříku škol a školských zařízení pouze ve výjimečných a odůvodněných případech s ohledem na dostupnost stávajících kapacit středních škol a potřeby trhu práce.

Žádost o zápis nové střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání musí být zároveň v souladu s níže uvedenými podmínkami pro zápis nových oborů vzdělání či navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání.

V rámci kraje může být do struktury oborů vzdělání s maturitní zkouškou (vyjma oborů vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a oborů čtyřletého gymnázia) nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým potřebám trhu práce a který bude nahrazovat ve stejné kapacitě a stejné formě jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou v rámci kraje.

Při posouzení věci ministerstvo prostudovalo vyjádření příslušného kraje. KÚ OK nedoporučil žádosti vyhovět, ve svém vyjádření k žádosti uvedl následující:

Krajský úřad si v návaznosti na navrhovatelovu žádost o zápis oboru vzdělání 78-42-M/02 Ekonomické lyceum vyžádal stanovisko Úřadu práce – Krajské pobočky v Olomouci, přičemž ze sdělení Úřadu práce – Krajské pobočky v Olomouci ze dne 26. října 2023 vyplývá, že: „v případě oboru Ekonomického lycea není důvod navyšovat další kapacity. Nabídka ekonomického zaměření na školách v kraji je dostatečná a trh práce nenaznačuje ani nepredikuje nedostatek lidí v ekonomických oborech.“

Navrhovatelova žádost nesplňuje požadavek na reciprocitu stran kapacity jiného aktivního oboru vzdělání s maturitní zkouškou. V souladu s výše uvedeným není předmětná žádost v souladu s aktuálně platným Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2020-2024.

Ministerstvo po přezkoumání stanoviska KÚ OK a z vlastního šetření, jehož výsledky jsou uvedeny výše dospělo k závěru, že zápis oboru nesplňuje požadavek demografického vývoje skupiny 15letých v Olomouckém kraji, V Olomouckém kraji jsou dostatečné kapacity volných míst a zápis oboru není nahrazen ve stejné kapacitě a stejné formě jiným aktivním oborem vzdělání s maturitní zkouškou v rámci kraje.

Navrhovatel, který je jediným účastníkem řízení, byl řádně vyzván k vyjádření se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Navrhovatel požádal o zaslání podkladů rozhodnutí, ministerstvo této žádosti vyhovělo a podklady rozhodnutí navrhovateli zaslalo. Navrhovatel se k těmto podkladům ve stanovené lhůtě vyjádřil.

Dne 25. 1. 2024 bylo ministerstvu zasláno Vyjádření k posouzení souladu žádosti s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-2027 a žádost o reciprocitu. Žadatel v dokumentu se vyjádřil ke kritériu: DOSTUPNOST A NAPLNĚNOST. Žadatel uvádí: *“Dostupnost a naplněnost oboru je ve Vašem dokumentu uváděna podle kapacity zapsané v Rejstříku škol a školských zařízení, nicméně reálná dostupnost a naplněnost škol je jiná, obor nabízejí jen dvě školy, z toho jedna nevyužívá plně možnou kapacitu“* a předložil vlastní údaje o poměrech počtu žadatelů a přijatých žáků o studium na školách Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Šumperk, Hlavní třída 31 a Obchodní akademie, Olomouc, tř. Spojenců 11. Ministerstvo k tomu uvádí, že v roce 2023 bylo možné pro první kolo přijímacího řízení podat až 3 přihlášky na obory vzdělání bez talentové zkoušky v roce 2022 bylo možné pro první kolo přijímacího řízení podat 2 přihlášky. Počet žadatelů o studium na škole tak nevypovídá reálný zájem o toto studium. Z uvedených údajů dále vyplývá, že v porovnání s rokem 2022 došlo v roce 2023 k výraznému poklesu tohoto poměru. Dále se žadatel vyjádřil ke kritériu: DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ. Žadatel uvádí: *„pokles počtu 15letých je velmi mírný“*. Ministerstvo k tomu uvádí, že v roce 2024 se předpokládá nízký pokles počtu 15letých oproti roku 2023 (o 10 15letých), v roce 2025 se očekává pokles oproti roku 2024 prudší (o 225 15letých), v roce 2026 se pokles oproti roku 2025 ještě prohloubí (o 562 15letých). V období mezi rokem 2023 a 2024 se tak očekává celkový pokles o 797 15letých. V následujícím roku se očekává stagnace vývoje. Dále se žadatel vyjádřil ke kritériu: RECIPROCITA. Žadatel navrhuje: *„Střední škola “Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Přerov, Bartošova 24” se chystá tento obor z rejstříku škol zcela vymazat, navrhujeme tedy reciproční náhradu (částečnou, žádáme o menší kapacitu) s touto zrušenou kapacitou oboru Ekonomické lyceum denní formy“*. Tuto informaci žadatel doplnil dne 31. 1. 2024 dokumentem s názvem *Návrh na reciproční náhradu*.

Dokument obsahuje sdělení, „že na základě informací z Obchodní akademie a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, Přerov, Bartošova 24, se chystá tato škola po odmaturování posledního zbývajícího žáka požádat o výmaz oboru Ekonomické lyceum z Rejstříku škol a školských zařízení“. Ministerstvo k tomu uvádí, že právnická osoba Obchodní akademie a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, Přerov, Bartošova 24 je příspěvkovou organizací Olomouckého kraje. V případě, že by daná právnická osoba žádala o zápis změny v rejstříku škol a školských zařízení, pak v souladu s § 145 školského zákona musí být součástí návrhu souhlas jejího zřizovatele. Žadatel však nedoložil ani potvrzení záměru o výmazu oboru vzdělání dané právnické osoby, ani souhlas zřizovatele této právnické osoby s výše uvedenou změnou.

Ministerstvo posoudilo všechny námitky navrhovatele. Argumenty uvedené ve vyjádření nicméně nemohou zvrátit výše uvedený nesoulad žádosti s DZ ČR a DZ OK, a to, že *bude proveden zápis střední školy do rejstříku škol a školských zařízení jen v odůvodněných případech s ohledem na očekávaný průběh demografické křivky nastupujících kohort 15letých, dále na dostupnost stávajících kapacit středních škol, podle potřeb trhu práce v každém kraji a v případě, že bude nahrazovat ve stejné kapacitě a stejné formě jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou v rámci kraje.*

Po důkladném posouzení žádosti, při kterém ministerstvo vyšlo z předložené žádosti, vyjádření KÚ OK, DZ ČR, DZ OK, údajů z rejstříku škol a školských zařízení, tak ministerstvo dospělo k závěru, že žádost není v souladu s DZ ČR, konkrétně s oddílem I. Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení ani s DZ OK, konkrétně s kapitolou 2.2. Hlavní cíle změn ve školském rejstříku v Olomouckém kraji v letech 2020–2024. Nesoulad žádosti, byť jen s jedním z dlouhodobých záměrů, je podle § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona zákonným důvodem k zamítnutí žádosti, a proto nemohlo ministerstvo rozhodnout jinak než žádost navrhovatele zamítnout.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat podle § 152 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozklad, ve kterém se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení. Rozklad se podává u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a rozhoduje o něm ministr školství, mládeže a tělovýchovy. Podaný rozklad má v souladu s ustanovením § 85 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. odkladný účinek. Podání rozkladu jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné.

Mgr. Jan
Mareš
MBA

Digitálně
podepsal Mgr.
Jan Mareš MBA
Datum:
2024.03.04
14:30:12 +01'00'

Mgr. Jan Mareš, MBA
vrchní ředitel sekce vzdělávání a mládeže

Zasílá se:

SOŠ Svobodná akademie s.r.o.
tř. Svornosti 1177/57
Nová Ulice
779 00 Olomouc